

ЗМІСТ:

	Ст.
1. Світовий Начальник Бейден-Повелл (з ілюстр.)	1
2. Відповідь поетові, вірш, <i>Ір. Наріжна</i>	2
3. Крути, <i>О. С.</i>	3
4. Пластова веселість, <i>М. Степчишин</i>	4
5. Т. Шевченко. (Портрет та слова з <i>Кобзаря</i>)	5
6. Лісова школа, <i>Д. Козіцький</i>	8
7. Пласт, як виховничий систем, <i>Петро Зленко</i>	10
8. Пластун-самітник, <i>інж. Е. Кульчицький</i>	12
9. Розвій старшого пластуства та його обличчя в момент розв'язання, <i>Чорний Вуж</i>	15
10. Спогади про Пласт на Україні та на чужині, <i>Юрко Гончарів-Гончаренко</i>	16
11. Пласт на Україні, <i>Евген Деслау</i>	16
12. До історії Пласту на Україні, <i>Тигр (П. Богацький)</i>	18
13. Пласт у Берегові на Закарпатті, <i>Г. Манжула</i>	19
14. «Червона Калина», <i>Горлиця (А. Чернявська)</i>	20
15. Преса про Український Пласт за 1932 р., зібрала <i>Волошка</i>	21
16. З життя СУПЕ: IV. Загальний З'їзд СУПЕ. Пластовий ранок у Ржевніцях. (з ілюстр.). Звязок новиків у Братиславі, <i>Н. IV. К. Ст. Пл-ок ім. О. Кобилянської в Празі. XIII. К. Ст. Пл. «22. Січня» у Відні. XI. К. Ст. Пл. ім. Ф. Черника, Град. III. К. Ст. Пл. ім. О. Вахнятинна в Празі (з іл.). Пластрият у Празі. Пластрият у Ржевніцях</i>	24
17. Курінь ім. Лесі Українки	25
18. Пласт на Закарпатті (Рахів, Вел. Блчків, Ясіня, Мукачєво й округ, Берегово, подала <i>Г. Манжула</i>). Участь у світовому джемборі. Подорож Хустського Пласту до Горінчова	26
19. Український Пласт в Америці	27
20. Ріжне	27

Ціна подвійного числа 5 кор. чеськ. (15 амер. центів) з пересилкою. — Видає Союз Українських Пластунів-Емігрантів. — Відповідальна редакторка п. Марія Готтлібова. — Головний редактор проф. О. Боцьковський. — Адреса адміністрації: E. Wyrowyj. Praha-Vinohrady, Chodská 16. Czechoslovakia.

«MOLODE ŽYTTIA», č. 5.—6., duben 1933.

OBSAH: 1. Světový náčelník Baden-Powell. 2. Odpověď básníku, báseň, *Ir. Narižna*. 3. Kruty, *O. S.* 4. Skautská veselost, *M. Stepčyšyn*. 5. T. Ševčenko. 6. Lesní škola, *D. Kozickýj*. 7. Skauting, jako výchovný systém, *P. Zlenko*. 8. Skaut-jednotlivec, *ing. E. Kulčickýj*. 9. Vývoj old-skautingu a jeho obličej v momentě rozpuštění, *Čornyj Vuž*. 10. Vzpomínky na skauting na Ukrajině a v cizině, *J. Hončariv-Hončarenko*. 11. Skauting na Ukrajině, *E. Deslav*. 12. Z dějin skautingu na Ukrajině, *Tygr*. 13. Skauting v Berehově na Podkarpatské Rusi, *H. Manžula*. 14. »Červená Kalyna«, *Horlycja*. 15. Tisk o ukrajinském skautingu za r. 1932, *Vološka*. 16. Ze života SUPE. 17. Oddíl L. Ukrajinky. 18. Skauting na Podkarpatské Rusi. 19. Ukrajinský skauting v Americe. 20. Různé.

Передплачуєте «ВОГНІ», місячник української молоді!

Передплата річно 3.50 зл. п. (кч. 14.—), піврічно 2.— зл. п. (кч. 8.—), поодинокое чсло 35 сот. (кч. 1.50) з пересилкою.

Адреса редакції й адміністрації: *Львів, Корняків І.*

«Вісти СУПЕ» виходять щомісяця з додатком «Порадник провідника». Ціна окремого числа 1 кч. (3 амер. центів), з пересилкою. З постанови Команди СУПЕ передплата для всіх пластунів і пл. частин обов'язкова. Попередні числа Вістей 1-19 можна набувати по 1 кч. з пересилкою. Поштове конто СУПЕ в Празі ч. 80.802.

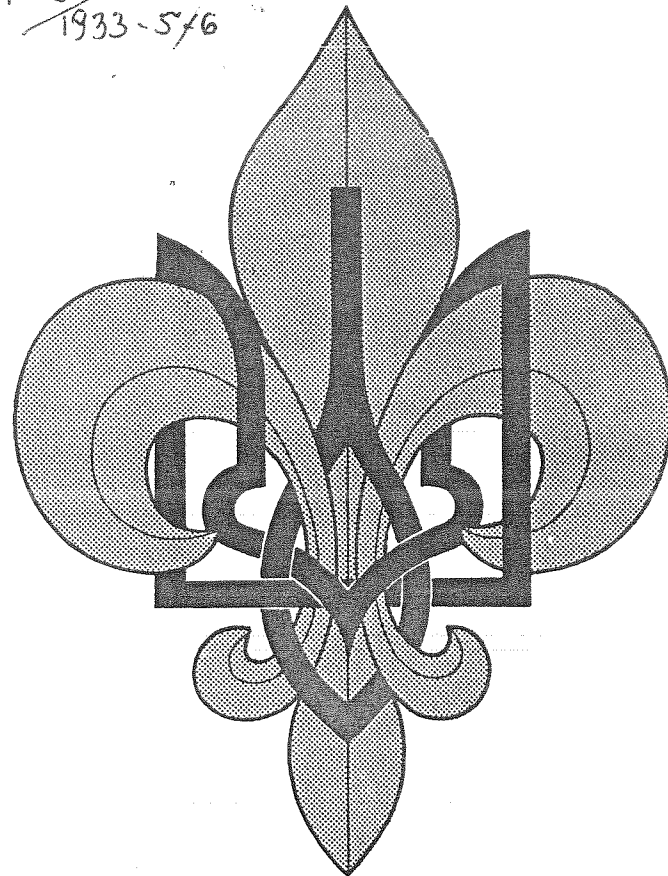
»Molode Žytťja«, časopis ukrajinských skautů, vychází 4krát ročně. Vydavatel a majitel Svaz ukr. skautů emigrantů. Hlavní redaktor doc. O. Bočkovskyj. Odpovědná redaktorka sl. Marie Gottliebová, Praha-Vinohrady, Kolínská 12. Adresa administrace a Svazu: Praha XII, Chodská 16, E. Wyrowyj. Tiskem Legiografie, Praha-Vršovice, Sámova 665. Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. č. 192.787-VII-31.

Ціна 5 кор. чеськ.

1933
AH
12 X-1810

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

IV
ЖС-17033
1933-5/6

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО
ПЛАСТУ

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

MOLODE ŽYTŤJA — YOUNG LIFE

THE OFFICIAL ORGAN OF UKRAINIAN SCOUT MOVEMENT

Ч. 5-6 (81-82).

ПРАГА, КВІТЕНЬ 1933.

РІК XIII.

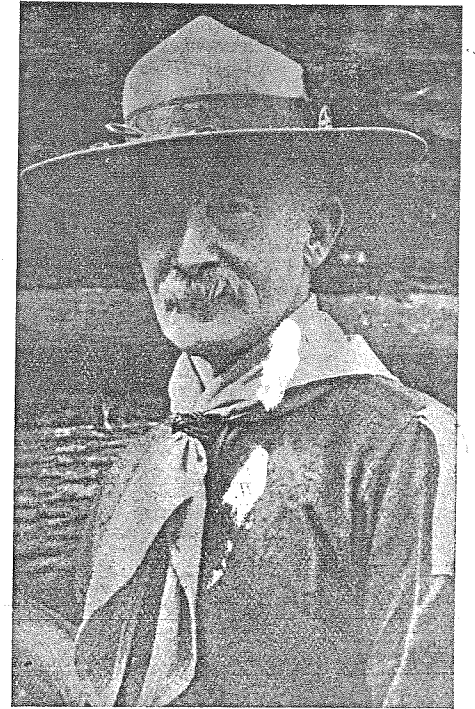
Світовий Начальник скавтів Бейден-Повелл, не вважаючи на старий вік, почуває себе дуже здоровим. В 1932 р. журнал англійського «Кемпінг клубу», де В. П. є головою, помістив вістку, що Ві-Пі мусять, з огляду на своє здоров'я, покинути спання на вільному повітрі, як це він досі звичайно робив. Ві-Пі відповів на це таким листом:

«Дорогий редакторе!

Прикро мені довести до Вашого відома, що мушу Вас обвинуватити в очерненню, образі честі й висміюванні мене. В останньому числі Вашого часопису Ви помістили про мене дві абсолютно неправдиві вістки.

1. Я не був «сильно перестужений». Я цілком не був перестужений. Я мав маленьку шлункову недиспозицію, але про хворобу не було жадної мови.

2. Далі Ви пишете, що «мій старий вік мав би узнати за недоцільне спання на вільному повітрі і не дозволити мені це робити». Тепер я бачу, що мій «старий вік» по чортівськи з мене сміявся б, коли б я задовольнив його і дозволив собі спати в кімнаті. Пробі, чоловіче, як впали Ви на таку думку? Я? Я мав би спати в душний кімнаті? Що то має спільного з тим, що я маю понад 70 літ? В сімдесят п'ять років*) мого життя маю вже стільки досвіду і, крім того, знаю, що коли б колишній спав надворі — особливо в тих приємно-холодних ночах, що із часом маємо — всі ми могли б

СВІТОВИЙ НАЧАЛЬНИК СКАВТІВ
ЛОРД БЕЙДЕН-ПОВЕЛЛ.

*) 22 лютого 1933 Б. П. минуло вже 70 років.

жити понад сто або й більше літ. Але тоді Ваш клюб цілком певно був би переповнений, і тому краще, що деякі Ваші сплять у кімнаті й умирають скорше, ніж у 90 літ. Але щоб я в хаті спав — ніколи! Певно, як довго я себе зможу боронити».

Ір. Наріжна.

Відповідь поетові.

«Брати і сестри, зарядаймо
Серед чужих на чужині...».

«Ми свої землі не побачимо...
Тільки може у мрії, у снах».

Нехай той, хто з шляху свого,
Хто блукає життям, мов
Хто навки в п'яті заблудився —
Нехай той у роспуці заплаче!

Ми ж, Поете, ридати не вміємо,
Хоч й терниста вигнання
Бог ми віримо, віримо, віримо,
Що в борні досягнем перемоги;

Що північного ворога могого
Подолаємо власними силами,
Й Заповіту слова незабутнього
Залунують над рідними нивами.

Наша віра міцна, наче криця,
І нема в нашій серці відчаю.
Хай же той, хто боротись боїться,
Від зневіри й роспуки ридає!

О. С.

Крути.

...Що шлях в майбутнє вкажуть Крути,
Що місто терня — орел,
Що Україні вічно бути,
Про Україну всім почути —
Бо світа це новий престол.

Було їх триста і не завагались вони виступити на захист України й віддати Бат'ківщині свій найдорожчий скарб — своє молоді життя.

Та жертва цвіту української молоді не смі зійти з наших очей, вона нам вказує ясний шлях у наше майбутнє.

І нехай думки нас, молодих, несуться понад Дніпро до їх могил, щоб там зачерпнути цього святого вогню посвятити, що горів у їхніх серцях.

30. січня 1918 р. 300 студентів українських високих шкіл і гімназій зложило свої голови на полях Крут.

В кілька днів по проголошенню самостійності України настав для української держави грізний час. Від півночі сунули большевики, а на кордонах України не було війська, не було кому боронити столиці держави.

Українська молодь зрозуміла вагу хвилі, — зрозуміла, що без збройних сил Україні не встояти.

На перший поклик уряду вони були готові на найбільші жертви, щоб оборонити Рідний Край від ворога.

Не маючи належного військового підготування, вирушили вони на фронт. Вже сутеніло, коли розгорівся бій: виступили вони проти кількатисячних московських орд і впали.

Впали, та їх віра і посвята зродили нових лицарів, для котрих тих 300 стало ідеалом. І ще одно не смі забути українська молодь, — що той цвіт нашого народу знищила та замучила Москва.

І ми, пластуни, мусимо взяти собі за приклад тих наших братів, щоб і ми були згодні віддати свої сили, свою працю, а коли прийде час, і своє життя Нації, бо:

Не дармо Ви дали в офірі кров свою!
Воскресне вітчизна! Поклін борцям, поклін і слава!

Пластова веселість.

«Ясні, веселі в нас лица...»

Пластун у своїй мандрівці життя зустрічає веселі, світлі хвилини і темні, сумні. Зустрічає багато річей, з яких може бути незадоволений. Не раз протягом одного дня може найти багато непримностей, коли буде звертати увагу лиш на них.

Але пластун не повинен їх помічати, а звернути пильнішу увагу на красу, світло, гармонію. Все і всюди повинен бути задоволений, веселий в життю помію того, що воно може й тяжке, незавидне. Коли пластун веселий, безжурний, тоді здається йому, що вся природа радіє — сміється разом з ним. Не раз в мандрівці пластунові ноги пухнуть з ходу, язик сохне від спраги, а голод корчить кишки, але коли він веселий, бадьорий, тоді не відчуває умучення і осягає свою ціль скорше. У своїм безкраім оптимізмі забуває за всі непримности і побороє перешкоди без найменшого труду. Йому здається, що вся природа веселиться з ним. Воздух здоровіший, цвіти більше пахнуть, пташки голосніше співають, а сонце і місяць ясніше світять.

Пластун у мандрівці життя повинен нести щире веселість, усміх на устах, бо вони є прикметами людей міцних тілом і духом та певних своєї сили. А для такого чоловіка нема нічого неможливого, бо він є чоловіком сильної волі.

Без веселости й радости нема здоровля душевного ані тілесного. Деякі лікарі ствердали, що сміх і веселість є ліком на хвороби, а один лікар занеуважав на сухоти кілька порцій сміху денно. Не знаємо, чи він вилікував свого пацієнта, але є загально відомо, що сміх впливає додатньо на здоровля. Коли людина сміється, кров жвавіше кружляє по тілі, віддих стає глибшим, грудна клітка розширюється, очі набувають гарного блиску, лица дістають рум'яніці.

Від пластунів, яким з лица не зникає ніколи весела усмішка, не можна почути нарікань, незадоволення. Але навпаки, почуєте від них, що все гарне, всі картини, що вони стрічали на прогулянках, чудові, всі гори високі, води в ріках чисті, всі страви смачні. Всюди, де вони приходили, стрічали приємне товариство, привітних людей.

Весела людина майже завжди приємна для оточення. Вона не забувається чорними гадками і не дивиться на світ чорними окулярами. Вона знає, що багато є на світі нужди і річей, що приносять смуток, але також знає, що нужда й смутон не є правом. Така людина уміє на кожному становищі бути веселою і щасливою.

Для пластуна весела, лагідна вдача є konieczністю, коли він вступає в життя. Пластунові не до лица занадто велика повага, смутон. Лагідна вдача робить обличчя лагідним, придає йому краси, а поведженню щирости, привабливості для других, що готові йому навіть помагати. Людина весела має перевагу над другими людьми, сумними, прибитими горем. Весела людина все вибивається на верх.

Пластуни! Де-б ми не були, чи то в рідних Карпатах, чи на золотистім Поділлі, чи на тихих ріках Волині, хай з нами летять веселий, срібний сміх, а на лицах у нас хай веселою грає весела, привітна усмішка. Рівночасно гартуймо нашу волю, кріпимся, хай не скажуть слабодухи: «Не час нам веселитись!» і ломлячи руки журитись: «Ох, ох, ми в неволі!»

Ми йдемо вперед бадьоро, весело. Надію із завзяттям залучім і не скиглім, бо ми пластуни!

М. Степчишин («Перелетний»).

... «ЗА УКРАЇНУ
ЙОГО ЗАМУЧИЛИ КОЛИСЬ».

*Свою Україну любіть,
Любіть її!..*

*

*Обідрана, сиротою
По-над Дніпром плаче;
Тяжко, важко сиротині,
А ніхто не бачить,
Тільки ворог, що сміється.*

*

*Світе тихий, краю милий,
Моя Україно!
За-що тебе слямондрували,
За-що, мамо, гинеш?*

*

Розкуйтеся, братайтеся!

*

*Та не однаково мені,
Як Україну злії люде
Прислять, лукаві, і в огні
Її окрадену збудять!..*

*

*Ворітеся — поборете!
Вам Бог помагає;
За вас сила, за вас воля
І правда святая!*

*

*Встане Україна
І розвіє тьму неволи,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!*

*

Д. Козіцький.

„Лісова Школа“.

Кожна організація, що займається якоюсь творчою працею, має свою певну мету, що її досягає також певними методами. Пласт, що має метою духовне, моральне та фізичне виховання, має також свої певні методи, що лише при їх допомозі може поставлену собі мету досягнути. Є вони своєрідні й надзвичайно влучні, доказом чого є те, що Пласт ось уже чверть століття, як усе стало розвиватися і поширюватися вже по цілій світі так, що тепер нараховують поперек 2.400.000 душ пластової сім'ї. Лише завдяки своїм методам здобув Пласт такі досягнення. Багато організацій, дещо подібних до Пласту своїми завданнями, звернули на це увагу, рішили і собі скористати з пластових метод і запозичили собі дещо з них.

Тим, хто хоче закладати і провадити пластові гуртки, мало знати такі елементарні поняття, як що то є Пласт і яку має ціль. Крім цього вони мусять бути докладно ознайомлені з способами та методами пластового виховання. Це ще мало знати, що Пласт не є такою забавкою для дітей, коли хлопці, щоб кудись діти вільний час, одягають короткі штани та йдуть у ліс грати індіанські, чи там військові гри — як це ще й тепер часом можна почути від осіб, що не цікавились ближче Пластом і свої поняття про Пласт будували на спостереженнях організацій, що невдало його наподобили. Основники Пласту в перших же літах його існування зразу відчули, що поки не почнуть з вихованням таких пластових провідників-інструкторів, що знали яким способом, якими методами треба працювати з молоддю, щоб виховати її так, як цього хоче Пласт, то доти неможливе поширення Пласту. Побачили також, що принагідний провідник, що може й хоче працювати, але що є до певної міри в цій заняттю ліній, може навіть завести пластову молодь з прямої на хибну дорогу. Зрозуміли це, і почали улаштовувати від часу до часу фахові курси-табори для кандидатів на пластових провідників-інструкторів. Однак шляхом своєї розвитку Пласт ішов усе далі — це також одна з причин, чому Пласт по більшій частині короткім часі не застарів і не перестав існувати та розвивається далі — вірній своїй zasadі шукати все нових та ліпших шляхів — і з бігом часу виникла в Англії — серці Пласту — потреба заложити сталу школу пластових провідників. У розлогім заповіднику (резервації) — т. зв. Гілвел Парк, кілька миль від Лондону, заложила англійська пластова Асоціація таку школу-табор, де рік річно збираються найліпші англійські провідники, щоб удосконалити свої знання. Є це свого роду пластовий університет. Протягом цілого літа відбуваються там 14-денні курси, на які з'їздяться пластуни буквально з цілого світа. Проводить ті курси провідник Гілвелю — він там стало менше — з багатьма ріжними інструкторами та спеціалістами. До Гілвелю нелегко дістатися, бо до кожного курсу зголошується, звичайно, кандидатів більш, ніж є місць, а до того й оплата також не мала. «Гілвелські новини» — так називають курсантів Гілвелю — є дуже часто з сивим волоссям, а то й з лисою головою, але всі вони «новини», всі рівні, всі нильно вчать. Виховання в тій школі поставлено надзвичайно добре і її абсолюенти розїздяться по цілій світі не тільки добре ознайомлені з методами пластового виховання та з великим знанням з практичного пластування, але і так переняті пластовим духом, що при від'їзді прощаються справді як рідні брати — дехто і з сльозами на очах. Хто з успіхом абсолютував гілвелський курс, стає «першорядним гілвелським пластуном» і членом І. почесного відділу Р. Бейден Повелла. Рік-річно члени того відділу відбувають свій зїзд в Англії, на який приїздять усі абсолюенти з цілого світу — якщо можуть дозволити собі такі видатки. Всі ті абсолюенти, й тільки вони одні, мають право на всіх пластових святах — навіть і на тих найофіційніших — носити пластовий однострій без жадних пластових відзнак. Лиш на жовтаві гілвелській сорочці з закоченими рукавами носить гілвелську хустину. Це можна було бачити й у Празі, коли на святочнім засіданні згадою Слов'янського Джемборі в 1931 році промовляли пластуни представники ріжних народів; англієць єдиний з них усіх мав закочені рукави й гілвелську хустину та не мав на собі жадних пластових відзнак.

Кожна пластова організація старастся майже що року когось із своїх провідників туди послати. Однак це мало для організації, що нараховує кілька тисяч членів, послати навіть кількох пластунів до Гілвелю. Тому багато організацій заложили свої власні курси провідників. Так само і Союз («Сваа») Юнаків-Скавтів Чехословаччини заложив таку школу і назвав її «Лісова Школа».

Організатором її був абсолютент Гільвель Франк А. Ельстнер. З часом однак виникла потреба робити річно кілька курсів такої «Лісової Школи». Згідно з адміністративним поділом Союзу основано чеську, моравську, словенську, а пізніше й шлезьку Лісову Школу. Основними часами роблять старання, щоб осунути таку школу й на Закарпатті. Провідницький вишкіл поставлено в них на високий ступінь, і річно кожна така школа улагоджує один а то й кілька інструкторських курсів-таборів — хлопчачих і дівочих. Крім того уряджає ще спеціальні курси для провідників новиків (вовчених).

Цього року одна наша пластунок і двос пластунок абсолютували такі курси-табори в Словенській Лісовій Школі. Одним з них був і я, що абсолютував V. курс Словенської Лісової Школи в Ременінах коло Пршєва. Цей курс тривав від 3. до 13. VII. 1932. Звичайно кожний курс тривав 14 днів, але цього року було зроблено спробу перевести курс протягом 10 днів. Матеріал, що його проходять у Лісовій Школі, часом і за 14 днів тяжко весь перебрати — тож можете собі уявити, як дорогий був тепер час курсантам та інструкторам. Цілий день був дійсно так використаний, що ані одна хвилинка не пішла на дармо. Однак за цілих 10 днів курсу не помітив я на курсантах ані краплини якоїсь знеохоти до праці. Виклади були дуже зміло підібрані й пересипані практичними вправами, і взагалі все переводилось так цікаво, що курсанти не встигали стежити за тим, як минає час, та іноді думали навіть, чи не по-ліськово скорше кликає кухарі, коли треба було, перервати таку цікаву працю або виклад та йти їсти. До речі, годували курсантів добре, лиш сонце, свіже повітря, купання та праця немилосердно забирали з людини всю набуту їною енергію й примушували шлунок час від часу всетаки буркотіти. Треба зазначити, що курсанти не мали нічого спільного з кухнею (хіба, коли приходили по страву!) і з звязаними з тим працями. Був окремий гурток пластуників, що мав дбати виключно лиш про кухонні справи (рубати дрова, носити воду, ходити по продукти, тощо). Кухня мала також показати, як і з яких продуктів треба варити в таборах, що їх потім курсанти самі будуть уряжати.

Усіх нас курсантів було 16 чоловік, з них українець я один. Кожний з нас мав иншу пластову ступень, як рівнож були досить великі різниці в літах. Але вже при першій ватрі провід курсу зміло розв'язати ці труднощі. Всі дотеперішні відзнаки, чи старшинства, чи ступені, мусіли всі курсанти відчепити; розділили всіх нас на три гуртки, кожний член гуртка дістав свої барви після назви гуртка і лиш тим різнилися за цілий той час курсанти один від другого — а инші всі різниці не існували. Ніколи не трапилось на цім полі непорозуміння. Дали, кожний інструктор викладав так, як мав би кожний курсант потім викладати дотичну річ в своїйому гуртку. Все, що лиш прослухали, мусіли курсанти практично перевести, або зробити. Навіть і ті змагання та гри, що мали б потім робити в своїм гуртку, мусіли перевести тут самі. Дуже велику увагу звернено було на психологію дітей, їх розвій, препуберту пуберту, наслідки їх і взагалі всі питання з цим звязані. Ці питання надзвичайно добре й докладно перебрано. На цю сторінку в Пласті кладеться дуже велику увагу, бож Пласт властиво майже найбільше має до діла з такими дітьми, що переживають пуберту — себто такий період, коли з них можуть стати під умілим провідом розумного провідника добрі одиниці, але з яких не ознайомлений з тим лаяк може зробити й найгірших членів людської суспільності.

Кожний день був розложений так: рано о год. 6 вставання, гімнастика, купання, прибрання шатер, снідання і о 8 годині збірка в інструкторським таборі (інструктори мали окремий табор від курсантів) для піднесення прапора і вислухання денного наказу. Після збірки всі скидали однострої (до збірки мали йти у повнім однострою), вбирали плавки (купальні штани) та йшли або на виклад, або на практичні вправи, в залежності від того, що було призначено. О год. 10 діставали другий сніданок. О год. 13 був обід і відпочинок до 14 год. Після відпочинку знову праця аж до вечері з малою перервою о год. 16—17 на підвечірок. Вечеря була о год. 19, вечірня збірка о год. 20, а о 21 год. лягали всі спати, якщо не було ватри. За цілий табор було лише три ватри. Звичайно всі йшли спати в призначеній порі, бо дійсно було по чім відпочивати. Але часом збиралися очі — коли не було офіційної ватри, — залазали до Ті-Пі (індіянське шатро, в яким можна палити вогонь) розкладали ватру, сідали, або лягали довкола і тут дійсно показувалась та правдива пластова шпирість, що при офіційній ватрі не все показується в усій своїй повноті. Оповідання чергують ся зі співами. Співають пісень словачьких та українських. Найшлося кілька словаків — від Шаріша та Спішу недалеко до Лемківщини — що знали деякі українські пісні. Від них решта вчать ся, і укра-

їнська пісня лунає, співана в пів-голос (бо пора пісня і не можна кричати), але з тим ліпшим вислідом. Я мушу співати все нові й нові українські пісні. Але приходять на зміну словацькі, і ніби не має різниці — такі вони подібні до українських пісень! Дрова давно вже догоріли, а ми все ще сидимо й сидимо, підкидаючи до жару вже й найдрібніші трісочки, але нарешті таки треба йти спати, бо вартовий вже аж палицею жене з шатра. Розходимось, — але такі хвили не затираються в пам'яті.

Прибув я до табору надвечір. Деякі інструктори, командант і помічний гурток (кухарі) вже були на місці. Частина інструкторського табору була вже поставлена, будували саме кухню. Дали й мені працю — точніше — я сам пригосився, коли поставив своє тимчасове шатро. Ще з одним пластуном пішли ми до ліса, наробили матеріалу й зробили браму до інстр. табору і мант на прапор. До вечері вже зібрався майже всі курсанти й поставили собі тимчасові шатра, бо завтра вже в рамках курсу мали будувати свій курсантський табор. Після вечері запаленням ватри офіційно розпочалася Лісова Школа. Провідник сказав коротку промову. Дивно, як він уміє в коротку словами промову вложити стільки змісту й тепла! «Зійшлись ми добровільно до пильної праці...» сказав він і затяв на знак того до обрубку сокиру. Дали кожний представився, хто він і звідки. Кожний з них був зі Словачини і хоч особисто й не знали один другого, то з назви гуртка й місцевости та головню з пластового імені вже більш менш знали, хто і що. «А я український пластун» — сказав я. Потім курсантів розділили на гуртки. Провідником одного з них призначили мене. Наш гурток призначили на завтрішній день черговим — це значить, що що ніч мав вартувати — а мене призначили таборовим вартовим. Було заведено, що кожний гурток по черзі мав денну службу — то значить, що один з членів мав бути денним вартовим, вночі цілий гурток мусів вартувати, а вдень дбати лише про те, щоб була свіжа вода до пиття. Денний вартовий мав слідкувати за додержанням денного програму, мав розділювати евентуальну денну працю між гуртками та переводити збірки і підносити та сквати прапор. Табор був побудований так, що кожний гурток мав одне шатро подинче на 2 особи, а одно подвійне на більше осіб. Таборове життя йшло так, як мало йти в звичайнім пластовім таборі, з усіма звичками та звичаями. Першого й другого дня прапорець чистоти дістав я. Це викликало таку конкуренцію між гуртками, що вже на четвертий день прапорець стояв посеред табору на знак того, що тяжко вибрати, чиє шатро ліпше й чистіше. Увесь час провадились міжгурткові змагання в усіх пластових уміностях і грах. Що торкається мене, то не було ані одного змагання, де б я не брав участі. Змагання велися все о першество і кожний гурток хотів бути першим. Тому не диво, що з кожного гуртка до змагань ставили все найліпших і найзручніших змагунів. Мені коштувало багато енергії переконати своїх товаришів, що змагання роблять ся не для одиниць, а для гуртків, і що не все я лиш мушу брати участь там, де можуть з таким самим, а може ще ліпшим успіхом, взяти участь инші. Але даремні були мої зусилля. Попросту боялись виступати — а нужкотрийсь з них буде мати гірший осяг, ніж я! У змаганнях здобув я один рекорд Словенської Лісової Школи, що досі ще не був осягнений, як для гуртка, так і для себе, а саме — в скорім одяганню. Одягнувся в повний пластовий однострій за 48 секунд.

Далі наш гурток здобув перші місця: у вільнім бігу, забавній штафеті («перегони точок», скакання на двох ногах, «малпачий біг» і нарешті звичайний біг назад на місце старту), в штафетовім ношенню води (гурток розставлявся на просторі від інструкторського табору до криниці. На даний знак перший діставав менажку, біг до другого, другий до третього і т. д. і передавав менажку далі; той, що стояв коло криниці, набірав до неї води і подібним же способом в бігу передавалася менажка з водою назад. Наш гурток приніс найскорше воду і найменше розілляв). У волейбалевиім змаганню наш гурток побив усіх і навіть інструкторів. Другі місця — в робленню тотему (для нашого гуртка робив я), легкій атлетиці, пилянню дерева. Треті місця — в перепалюванні шпатагу (шпатаг для кожного гуртка натягається окремо; на даний знак кожний гурток мусить назбирати дров, запалити під шпатагом огонь і чий скорше перегорить, той гурток виграв), сигналізуванню, в ставленню шатра, стрілянню з луку та киданню стрілки. В перетягуванню шкура кожний гурток осягнув однакоже число точок. Крім того, відбувались ріжні забавні змагання, наприклад: сірник тримається під носом і передається другому також під ніс, але без помочі рук; на землі у віддалі пів метра від себе розкладається десяти-

патичків. Скакаючи на одній нозі і двома руками, треба по одній усі їх вибирати й зложити коло першого. Змагання, до речі, дуже тяжке. Крім цих, було ще багато інших. Також було багато різних пластових гор і забав. У вільні ж хвилини — встали часом і на ці спромогалися — грали завзято у волейбол. Протягом курсу перебрали такі предмети: Таборування, ведення табору, будова шатер; огонь, огнища, варення в природі; вода, криниці, ріки, човни та їх будова; дроворубство і сокириництво, таборове будування, піонерські будівлі; узли. Знакування й слідження. Тотемізм. Перша поміч, догляд хорих, гігієна. Психологія дітей та юнаків, препуберта і пуберта, стремління, змисли; тілесне, духове й полове виховання в добі дозрівання. Історія пласту до і пововного, організація світового скавтіngu, пропаганда скавтіngu. Реверінг. Відділова організація, розділення річної праці у відділах, ведення сходин, ручні праці. Пластова бібліотека. Орієнтація в природі й на малі, мапи, мапування, шкідкування. Міряння віддалі, висоти й часу на око та при допомозі різних середників. Метеорологія та вгадування погоди. Пластові гри, ласовання й кидання бумерангом. Пластова гімнастика. Легка атлетика, плавання, стріляння з луку. Та багато дечого іншого.

Погода весь час була чудова і лиш один раз була коротка буря. Курсанти виглядали як мурини. Ріку, що називалась «Тошля», треба було власне назвати «Тепла».

Ще при ватрі, коли я представився як український пластун, викликали мене в усіх пластунів зацікавлення. А на другий день безперестанку мусів я кожному з них оповідати, хто я, звідки, чому опинився тут; кожний роспитував що це за відзнаки я ношу, що значить жовто-блакитна стрічка; а коли довідались, що Укр. Пласт у Галичині розв'язано, то це викликало в усіх обурення і просто не хотіли тому вірити. Почали роспитувати як це сталося, чому немає ще самостійної України і лиш один (між 16 словаками) найшовся такий, що ще не знав, що українці й москалі це щось різне. Але потім протягом 10 днів він усе старався бути близько мене й при кожній нагоді зачинав розмову про Україну. Так само й інші весь час роспитували мене про Україну та Укр. Пласт. Одного разу балакав я про це й з провідником Лісової Школи. Його це так зацікавило, що він запросив мене заїхати до нього, як буду вертати до Праги, щоб тоді докладніше поговорити.

13. VII. закінчено Лісову Школу ватрою — також незабутні хвилини. Кожний з абсолютентів зложив обіцянку завжди працювати для Пласту, потім трохи заспівали. Цей вечір власне як не було. Один з другим же мав про щось поговорити, і коли ті найпізніші лягали спати, то інші вже встали й збирались до ранішнього автобусу. Коли ж сонце пок: зашлося зза гори, то курсанти уже там не було. А я помандрував до нашого табору через Вигорлят і Морське Око (гарне озеро посеред гір Вигорлят на північний схід від Ужгорода) на Закарпаття.

Петро Зленко.

Пласт, як виховничий систем.

В історії педагогіки небагато прикладів такої казкової швидкості, з якою поширився скавтевський рух. Започаткований в перші роки нашого століття, шириться скавтіng не лише в Англії, а й далеко-далеко за її межами. Шириться скавтева ідея не лише між англо-саксами, а й серед народів кельтських, германських, слов'янських і різних інших.

А інші скавтіви є кілька мільонів (біля 3) та нема на цій земній кулі закутка деб серед культурних народів не булоб скавтіви. На останнім світовім здиві («Джемборі»), що відбувався в Беркенгеді в Англії, брали участь представники молоді 42 націй. Були там уперше й наші представники — галицькі пластуни, як і емігранти з Великої України.

У всіх ще в пам'яті перший слов'янський з'їзд скавтіви, що відбувався минулого року в Празі, та виявив напруги й силу розвою скавтіngu між слов'янськими народами.

Треба визнати за надзвичайно цікаве явище той шалений успіх, з яким поширився скавтевський рух у цілм світі. Без сумніву треба признати, що скавтіng посідає властивості надзвичайно цінного виховничого систему. Так принаймні оцінено скавтіng ще в 1923 році на однім із засідань Ліги Народів.

Все це дає підстави для запитання: чому так? На чім ґрунтується користність цього систему? Чим засовується та увага дітей і педагогів, що її завойовує собі скавтіng?

Причини ці двох категорій. Поперше — психологічні, подруге — соціальні. Перші освітлює молада ще зовсім наука — педологія.

Ще до недавня фізичне виховання не знаходило собі поважного місця в педагогіці. Нова ера у сфері педагогічних теорій зачинається в кінці XIX. стол., коли під впливом розвитку біології, фізіології та психології дитина стає об'єктом наукового досліду.

Під цим впливом надають важливого значіння розвиткові динамічного боку людської природи. Твердиться, що чинність дає дитині досвід, а з нього потрібні знання. Чинність дозволяє дитині ліпше усвідомити своє місце в оточенні. А тому діти мусять і в школі бути все чинні під чимось розумним кермуванням, а не «кувати» слова, одірвані від чину, нудні й нецікаві.

Виховання має створити громадин. І діти мають розуміти основи, в силу яких існує обов'язок підпорядковуватися певним правилам, що їх висовує громадське життя. Не шляхом заучування формул та слів, а лише пізнанням осіб й чину, діти пізнають основи авторитету та зрозуміють елементи громадського життя. А тому, що шлях дитячого пізнання це забави, забави мають задовольняти вроджені нахили дітей, мають відповідати інстинктам.

Чимало педагогів (Дюї, Прейер, Боядвін) висловлюють ту думку, що дитина в її індивідуальнім розвою, повторює для задоволення власних інстинктів, промислово історію людства. На цій особі має бути побудовано більшість забав для дітей 8—12 років.

Ось чому скавтіng такій близький дітям. Він дає можливість бути дитині чинною, допомагає розвинути центри почування та асоціції. Виховничча сила скавтіngu якраз і полягає в задоволенні таких інстинктів як будування, забави, творчий, самоохорони, соціальний. Особливо останньому надають педагогі не будь яке значіння. На думку Натюрна людина стає людиною лише в громадським оточенні. Всяка ізоляція шкідливо впливає на розвій духовних властивостей. На думку Бергсона, людина, що найкраще зможе задовольняти свої соціальні потреби, завше висовується на поверх життя. В цім полягає соціальний добір найбільше унесоіблених осіб.

Пласт допомагає розвинути цім властивостям. Пластовий гурток це 8—10 осіб, що творять самостійну громадську одиницю. Цей гурток має свою самоуправу. Пластуни вибирають собі ватажка, поділяють між собою різні свої обов'язки. Життя у гурті навчає послуху, карності, свідомого виконання взятого на себе обов'язку, привчає до несення громадської повинності. Пласт — підготовча школа для служення ще більній громаді: народу — нації — державі.

Тих, що стали ватажками, пласт привчає свідомо ставитися до своїх товаришів, та одійювати їх співпрацю. Пласт таким чинном навчає проводу, себто умінню бути провідником, дає ґрунт для виховання сильної особистості та могутньої волі.

Ще одну дуже цінну заслугу має Пласт. Це є естетична свідомість дітей, що живуть в природі. Величезна заслуга скавтіngu в тім, що він відриває дітей від брудних вулиць міста, веде їх у ліс, поле, на беріг моря, або річки. На самотній ватрі, в таборі коло шатрів, у яких сплять товариши вартового, ліс навчає пластуна велухуватися у величну тишу природи, почути голос «Великого Пана». Спокій, духовна рівновага, сила духа, оце ті дорогіші дари, що їх дає пластунові ліс. Тут пізнає пластун таємничий спокій всевітв, навчається пити з невичерпальних джерел радості й пізнання, що спочивають у обіймах гаїв, гір, долин, що ховаються в шлувучих хмарах, та розбуяній бурі, в умішках сонця, та вічно мовчазних зір.

Чимало прнеслужився Пласт для соціального виховання молоді.

Скавтіng є виховання для громадського життя, співжиття молоді всіх класів та верств, самовиховання та взаємовиховання в таборі, клубі, вправах, у кожній спільній праці. Пласт виховує здорових, енергійних громадин, що зможуть послужити своему народові.

В Європі звикли в кожне національне свято бачити на вулицях міста струнку ряди пластунів із їх прапорами, оркестрами, всіми атрибутами організації. В Пласті діти виконують свій громадський обов'язок. В службі громаді скавтіви не лінуються часто-густо нести й дуже відповідальну та тяжку працю. Знані приклади, коли скавтіви були чинні у війську, в організаціях «Червоного Хреста» (Польща), під час революційних переворотів (Ч. С. Р.).

Де не можемо творити пластових частин, там поставмо на їх місце тисячі пластунів-самітників. Праці тут треба багато. Здається, треба утворити окремі «реферат пластунів-самітників» при Команді СУПЕ, щоб виробити відповідний план та обміркувати методи праці, налагодити потрібний зв'язок з поодинокими членами Пласту, дати почин для творення відповідної для цієї цілі пластової літератури і т. п. Ясно, що і матеріальне питання грає немаловажну роль. Ще раз підкреслимо, що головну вагу требакласти на пластову літературу та листування, яке єдиний засіб зв'язку з пластуном та пластовою централею (Командою СУПЕ). З огляду на тяжке матеріальне становище не можна буде видавати великих пластових підручників, або бодай не скоро, тому його треба б заступити видаванням дрібних та дешевих випусків — щось таке, як «Научні пластові листи», що творили б певний, органічно зв'язаний цикл. Рівнож і періодичні видання (Молоде Життя, Вісті СУПЕ) треба редагувати з цієї нової точки погляду трохи інакше. Ясно, що не можна забувати і про дописування до непластової преси.

Цих кілька думок даю під розвагу й дискусію всіх, кому Пласт дорогий,

Прим. Ред. На чужині кожний наш пластунок-самітник багато міг би допомогти собі й навіть зробити при тому дещо й для укр. справи, коли буде, де це можливо, працювати в чужій пластовій організації, де він живе, виступаючи перед чужинцями завжди, як українець, член української пластової організації, хоч би й самітник.

Чорний Вуж.

Розвій старшого пластуництва та його обличчя в момент розв'язання в Галичині.

Старші пластуни. Звідки вони взялися? Хто вони були? Колиб ми писали історію, то належало би назвати по імені тих перших піонерів, які може і самі ніколи не думали, що стежка, яку вони перші промостили, заміниться в короткому часі в широкий битий шлях. Але ми не пишемо історії. Тих кілька слів, кинених тут на випір, це радше жмуток рефлексій, навіть рефлексій дуже суб'єктивних.

Старший пластунок! Так у цьому слові крилася тоді ціла повага, з якою відносився пластунок до свого старшого брата, який хоч «здав матуру» лишається далі з ними, лишається, бо вже й цей час одного чи двох років перебування в Пласті встиг змінити його світогляд так основно, що зірвати з Пластом було йому тяжко.

Це є абсолютні укр. середні школи в Галичині, переважно у Львові, які вважають потрібним і відповідним лишаються далі в Пласті та служать молодим пластунам своїм досвідом. По відході з гімназії чи семінарії тратьте вони до певної міри організаційний зв'язок з Пластом; а лучить їх з організацією тільки спільна традиція та почуття. Такі старші пластуни лишаються формально в зв'язку з курінями з яких вийшли, чи то як «почесні» пластуни, або просто силою звички без точнішого окреслення характеру своєї приналежності до частини. Але такий стан довго тривати не може. Пластуни, які опинюються фактично поза організованими частинами, зачинають цілком самохіть шукати між собою зв'язку. Перші моменти, що їх об'єднують у громаду, це особисті зв'язки, а також традиція приналежності до спільної юнацької частини. Самі ці моменти однаке з природи рідко за слабкі, щоб могли створити з людей ними зв'язаних сильну, односторонню організаційну одиницю, бож вони самі по собі це є нічим привабливим.

Моментом, що спементує перший курінь старших пластунів нового типу і вже самим цим фактом дає прилику до повстання нових подібних одиниць, є що лише і на перший погляд цілком маловажне.

Щоби стало це цілком ясним, наведемо тут приклад повстання «Лісових Чортів», цього «стандартового» куріня.

На feriaх 1922 р. вибрався гурт молодих пластунів студентів і учнів вищих класів гімназії на прогулюк в Карпати. І там у серці природи повстала перна легенда мандрівки, що зв'язала молоді душі невидимими нитками спільности.

Мандрівка крізь бурі й негоди, спільне життя на лоні чарівної природи, були це перші, що сполучили цих перших пластунів-мандрівників у одну родину. І коли вони прощалися, обіцяли собі, що на той рік знову зійдуться в Карпатах — вони — «Лісові Чорти».

Оттак у кількох словах представляються народини першого куріня старших пластунів. Видно тут основну різницю, зрештою цілком зрозумілу між повстанням курінів юнацьких і старших пластунів. Коли у перших, щонайменше станям курінів більшість, організаторами виступають люди старші, звоза кругів у величезній більшості, організаторами, що організують «когось», то у дру-молоді, що її організується, організатори, що організують «когось», це не яких кінцевою передумовою повстання є «самоорганізація». Розуміється, це не виключає того, що у такому самоорганізуванні може, а навіть мусить бути однією, яка силою свого інтелекту з одної сторони і організаційним хистом з другої стає центральною особою організації. Бо сама «самоорганізація», це тільки певного роду відчуження і розуміння потреби організації, чинник характеру напевного, що його лиш однаки може зактивизувати. Тільки що ці одиниці — це один з тих, що «організуються».

І тут напевно у хроніках старших пластунів записані імена цих перших «реформаторів» чи «законодавців».

Це були роки 1922 і 1923, в яких повстають завязки будучих курінів старших пластунів. Певно, що не можна тут не згадати, що у цих початках старшого пластуництва організації йдуть також спроби організації «згорів». Дорогою часто механічного з'єднання повстає т. зв. І. К. Ст. П. ім. Федя Черника, що офіційно проіснував до 1927 р. Ясно, що люди, які зустрічаються тут цілком принадково, дуже часто люди різних світоглядів і то в часі надзвичайно сильних терп між студентством, не могли не лишити свого тавра на характері цього куріня. Починається нається остра боротьба між «поступовими» і «непоступовими», що кінчається усуненням «поступових» з куріня. Однаке рівночасно стає очевидним, що курінь цей у такому стані не може далі існувати. Курінь розв'язується, а на його місці повстають три нові куріні: 1) Чорноморці, 2) О. З. О. (Орден Залізної Остроги), 3) Курінь ім. Битви під Крутами, який о рік пізніше зливається з «Лісовими Чортами».

Щож створює цей перший період організації старшого пластуництва, який можна закінчити 1927 р.?

Перше, це організаційна схема. У противенстві до юнацьких курінів не приймається у старшого пластуництва курінів гуртковий систем. Це вже впливає генетично з самого заложення: курінь юнацький — це курінь для виховання, тому й поділ на дрібні клітки, щоби потім це виховання зробити успішним; курінь старшого пластуництва — це курінь для праці та використання добутого досвіду. Також спосіб повстання курінів старших пластунів виключає можливість гурткової системи. Ця внутрішня структура є цілком оригінальна, чого нема підє у нівої системі. Ці внутрішні структури є цілком оригінальні, чого нема підє у нівої системі. Ці внутрішні структури є цілком оригінальні, чого нема підє у нівої системі. Ці внутрішні структури є цілком оригінальні, чого нема підє у нівої системі. Ці внутрішні структури є цілком оригінальні, чого нема підє у нівої системі.

І ось старші пластуни, творячи свої куріні, мусіли вилаяти в них весь зміст, якого не могли їм дати студентські організації. Відірвавшись від сірої буденщини «скооперованої» психіки студентської маси, вилаять вони у зміст своєї організації ідеалізм, що їм його могла дати лиш природа. І ці нові звичаї, церемонії, що повстають у цьому періоді творення це не романтизм і життєрадісності, яким це й є символ цієї реакції, повороту до романтизму і життєрадісності, яким це й є символ цієї реакції, повороту до романтизму і життєрадісності, яким це й є символ цієї реакції, повороту до романтизму і життєрадісності, яким це й є символ цієї реакції, повороту до романтизму і життєрадісності.

Збираючи це все разом, скажемо, що період цей створює організаційну форму, що є синтезом з одної сторони студентської корпорації, як організації

певного ідеологічного характеру та клубу, як організації для влякання товаришеского життя, з другої сторони пластового куріня, основаного на візці юнацьких курінів. Форма ця повстає шляхом природного розвитку та, будучи в основі тою самою у кожного куріня, створює рiвночасно у кожного куріня свої оригінальні прикмети, зв'язані з його традицією та напрямом діяльності. Форма ця є повна, яка заступає студентів-пластунові корпорації і клуби, задержуючи рiвночасно характер пластового куріня. В моменті розв'язання форма ця вже викристалізувалася, хоч є ще рiвночасно настільки гнучка, що виявляє повну спроможність дальшого розвитку.

По досягненню та закріпленню організаційних форм та оформленню ідеологічним, усталюється певна система праці старшого пластуна. Праця ця розпадається на дві частини: 1) Праця у Пласті, 2) Праця серед громадянства.

Основою цього поділу праці стає теза, що обов'язком старшого пластуна є праця як для Пласту, так і для громадянства. Це є окреслення якісне. Кількісно була ця теза поширена в той спiсiб, що загально всю працю, що її-мав пластуни виконувати, діляться на т. зв. працю ініціативну та буденну. Пластуни, заняті ініціативно у Пласті, є зобов'язані вже тільки до виконання буденної громадянської праці і навпаки. Тезу цю висуває само життя, вимагаючи від пластуна праці як найбільше продуктивної, а ясно, що тільки раціональним поділом праці можна підвищити її продуктивність.

Як же представляється праця у Пласті?

Ця праця, як було згадано, є поділена на працю «буденну» та «ініціативну». І в цьому саме полягає оригінальність а разом з тим і вартість Уряду Українських Старших Пластунів.

Нід працю буденну відтягається не тільки звичайні обов'язки, що випливають з приналежності до організації, старший пластуни, член одного з курінів, є зобов'язані брати участь у діяльності цього куріня. А діяльність ця не мала. Кожний курінь вибирає собі якийсь точно окреслений напрям праці, що і наповнює змістом внутрішнє життя куріня. Що таке поставлення справи є правильне, показують успіхи як в організації таборів, так і у зрості фахового знання пластунів чи розвитку пластової кооперативи. Рiвночасно така спільна праця, при заінтересованню цілого куріня консолідує його внутрішню а досягнення того чи іншого куріня зливає йому нових прихильників. Момент цей незвичайно важкий, бо поповнення людьми діється у курінях старших пластунів не шляхом механічного запису, але шляхом чисто індивідуального підбору. Тут виступає курінь як одиниця, і ясно, що маючи до розпорядження більшу кількість людей і «спеціалістів» по даному фаху, можна точно і успішно передодити свої впливи, що мусять виходити на користь цілої організації та експлуатувати її внутрі і на зовні.

Не судилося одначе довести початого діла до кінця. В найбільшому розгарі праці стрінув УПУ удар. Наказом з вересня 1930 р. розв'язано УПУ. Але чи наказом можна знищити духа? Ні — а що ці, це покаже будучність.

Другою сторінкою цієї праці старших пластунів для Пласту вже поза рамками власних курінів, праці надзвичайно важкої і відповідальної, яка і стоїть на переході від праці буденної до ініціативної, є праця на постах інструкторів і зв'язкових юнацьких курінів. Звичайно, що на ці пости призначували одиниці з більшим пластовим досвідом, що ним могли би послужити молодшим пластунам. Сюди належали також праця серед новиків, цих наймолодших пластунів, що вимагає також спеціального наставлення.

Врешті найбільш відповідальною роботою, що майже в цілості спочиває на старших пластунах — є праця в верховних установах — праця ініціативна. Туди вибирається людина найбільше інтелектуально вартісна, з організаційним хистом, та вимагається від них повного віддання справі. Ясно, що, як члени контролює в куріні, беруть вони рiвночасно участь у діяльності цих курінів, але вже інших відповідальних обов'язків на них не покладається.

Подібно представляється справа праці поза Пластом, праці для громадянства. Організовано, як пластові одиниці, куріні старших пластунів не виступають раз тому, що своїм характером праця ця відбігає від праці в Пласті, а другий раз тому, що було б це якраз проти тези, успішності праці, що освоюється на її доцільнім розподілі. Зізд старших пластунів у 1929 р., ухвалюючи відповідні резолюції, стоїть на становищі, що поодинокі організації, праця яких творить частину цілості громадянської праці, не можуть виходити собі взаємно у свої компетенції і тим впроваджувати хаос у національній роботі, але розум-

ним поділом праці та точним зачеркненням меж своєї діяльності мусять своєю працю взаємно доповнювати.

Тому Команда УУСП дбає, щоб кожний старший пластуни належав до відповідних товариств поза Пластом та виконував працю ними на нього наложено. Питання це просто зводиться до обов'язковості пластуна.

Одначе тут вирінає одна дуже важна справа. А саме, Пласт, об'єднуючи найкращий елемент серед української молоді, міг би відтягнути нашим організаціям студентським чи загально громадським що найкращий інтелектуально матеріал. Тому згідно з резолюцією вище згаданого зізду, вимагається від старших пластунів, не зайняти ініціативно в Пласті, щоб вони зайнялись ініціативно працею серед громадянства і навпаки — пластуна, що вже має якусь ініціативну працю, звільняється від такої праці у Пласті. Розуміється, що виконувати буденну працю, як пластову, так і непластову, є зобов'язані всі пластуни, незалежно від характеру своїх інших занять.

Не слід одначе забувати, що все це не твориться в один день; протинно, остаточне оформлення старшого пластуна, що наодить свій вислів у резолюції останніх зіздів, є впливом довготривалих досвідів, успіхів і невдач. Пробуючи своїх сил всюди, діляться пластуни своїм досвідом, щоб вні врешті навчав по сильних тертях дійти до зрозуміння та визначення своєї ролі у руху молоді зокрема, а у загальному стремлінню нації на шляху до найвищої мети взагалі.

Юрко Гончарів-Гончаренко.

Спогади про Пласт на Україні та на чужині.

В 1909 році заложена І. дружина (рота) скавтів на Україні, під буйшою Росією, на Катеринославщині, в Бахм. повіті, а я був її членом, а потім і дружинним. Про це знайдете ширше в моїй статті у «Новій Україні», за 1922—23 р. Ця перша дружина складалася з реалістів, гімназистів і молодих дітей робітників. Мала навіть свою загороду в літі (бахшу), де жили в курінях і працювали. На осінь роз'їхалися по школах; і в Катеринославщині та в Харківщині (Ізюм, Славянськ, Луганськ і Бахмут) почали організуватися скавтські гуртки. Керувалися вони всі книжкою Бейден-Повелла «Scouting for Boys» в російському перекладі «Юний разведчик», вид. 1909 р. Ширшої організації не було. Влада намагалася зробити з них «патешних»*), і Бахмутська організація розвинулася у велику організацію «патешних» під проводом інспектора нар. шкiл Бахмутського повіту, і виступала в Катеринославі 1912 р., але наша Луганська організація заховала систему скавтів, прилучивши до цього сокільство, і ми дістали нагороду в Катеринославі та Бахмуті, як за сокільство, так і за скавтство. Я сам мав їх 4.

Підчас війни, в час своєї військової служби, я зорганізував скавтську дружину в р. 1916—17. р. в Ізмаїлі вже зовсім українську, але про дальший розвиток її не знаю, бо був на фронті. Потім доля кидала нас туди-сюди, аж до Праги.

У Празі р. 1921 я зорганізував у жовтні першу дружину олд-скавтів, котру в тому ж році прийняли до Союзу Чеських Пластунів, під проводом проф. Ант. В. Сьойсіка та секретаря Я. Новака. Прийнято нас, як самостійну автономну організацію, а не як «гостей», під спеціальною назвою «III. Клуб олд-скавтів України» з гаслом «Vatry!»). Як старий скавт, що мав носвідки, і був вибраний і призначений провідником українських скавтів у Чехословаччині з правами члена проводу Союзу олд-скавтів. Крім того, я був ще членом І. Клубу Олд-скавтів «Přátelé Vatry». В тому клубі відбувалися збори організації олд-скавтів, де я, як член проводу чехослованських олд-скавтів, був завжди на зборах. Цей клуб багато нам допоміг. В часопису «28. říjen» писали про нас часто. Це був неперіодичний орган чеських олд-скавтів. В 1922 р. я зорганізував дружину в Подєбразах, а третя зорганізована зі студентів Укр. Педагогічного Інституту в Празі. Тоді почалися вже різні суперечки у пластунів, від чого я все охоронив свою організацію. З нашої організації було 14 пластунів, пригтованих до т. зв. провідницьких ієнтів, але не знаю, чи зробили, бо я від'їхав в 1924 р. з Праги. Пригтовлення робив частинно я, частинно «Приятелі Ватри». В р. 1924 я передав клуб н. Зленкові, і вже не знаю, що було далі. В р. 1922 я заступаю, як

*) Як Петро І. був ще мале цареня і як у Миколи II. ріс син Олексій, то вони мали організації хлопців, що бавилися у військо для потіхи царенят, і ці організації називали «патешні».

представник українських скавтів з краю і еміграції, укр. скавтинг на ювілейному святі ЧСЛ скавтів — з нагоди його 10-ліття.

В р. 1923 ми вислали на Джемборі до Англії бр. Ст. Панчак (голова СВУС-а), де він був 7 днів, інформуючи про нас і навіязуючи зв'язки з другими. Цей же Ст. Панчак разом з Онацьким вели наше листування з чужинцями, а бр. Слабченко Евт. працював у Франції, як звязковий.

В 1922 р., організуючи в той час реферат спорту в Студенському Домі, я заклав «Міжнародне Об'єднання Високошкільських Пластунів», куди ввійшли, крім наших клубів, — чехи, поляки, німці, мадяри, серби, болгари, хорвати, словинці, росіяне, словаки, американці, французи та інші. Я був головою цього Об'єднання й начальником його аж до від'їзду з Праги. До мене було довіря з боку начальника високошкільського спорту проф. Смотлаха, а з боку Скаута Юнака високшкільським спорту я був членом проводу й основником високошкільського скавтингу, репрезентуючи всюди не особу, а Україну-українців, чому я довіряв свого на цьому місці, хоч мав багато неприємностей, мовляв «чужинці чужою і начальником, як то може бути?» і т. п. Це об'єднання під моїм і нашим клубу провідництвом мало багато таборів на чужині і допомогло нашим скавтам і скавткам перебувати в тих таборах, бо фінансова поміч була налагоджена у нас через «Об'єднання» й ЧСЛ Червоний Хрест та Мін. Освіти й Військове.

В 1922 р. дали ми пожертву на «Скавтовський Дім» ЧСЛ Юнака Скаута Кч 150.—, крім звичайних датків і лотереї.

Своє домілку ми мали в Студ. Домі безкоштовно.

Головна мета моя була: а) організувати безпартійно всіх ліпших, незістких товаришів (-ок); б) приготувати кадр дружинників і організаторів скавтингу, а заразом і фізичного виховання; в) поширювати імя «Україна» та «українці» закордоном і в цій ділянці людського життя. Подекуди нам це вдалося.

Евген Деслав.

Пласт на Україні.

Вілоцерківська організація, *перша на Великій Україні*, заснована літом 1917 року. Офіційна назва була: «*Перший Вілоцерківський курінь українських юнаків-скаутів*». Гаслом взято слово — «*Вартуй!*». Курінь розподілявся на чоти, чота на рої. Рій рахував 8 чоловік. Вже в осені 1917 року організація мала біля 80 членів, а з початку 1918 року біля 200 членів, власне велике помешкання, бібліотеку, значну кількість різного походного майна.

З Галичною звязку ми не мали. В 1918 році Січові Стрільці передали мені кілька книжок про Пласт, видані у Львові. Пригадую радість маленьких скавтів, коли побачили українські пластові книжки. В 1918 році я почав організацію в Києві дружин олд-скаутів, але політичні люди не сприяли їй розвою. Вілоцерківська дружина існувала — деякий час нелегально — аж до 1922 р.

Париж, 1933.

Тигр (П. Богацький).

До історії Пласту на Україні.

Я був свідком і учасником організації Пласту в м. Кам'янці на Поділлі. То було в 1919 році. Якось під осінь спільними заходами галичан і наддніпрянців засновано було «Мати-Січ». В склад Січової ради входили: я, яко отаман Січей, проф. Й. Пеленський, полж. М. Лорченко, сотник Угрии-Безгрішний, сотн. М. Саввич, Донник-Шекерик, С. Галаневич — осаули, покійний посол Шмігельський, О. Остафійчук, п-і Лигинська.

Крім організації Січей в місті та на повітах, почалась праця Січової Ради над організацією відділів «*Молодої Січі*». Довги дебати впродовж трьох засідань скінчилися прийняттям статуту «*Молодої Січі*». Цей статут через д-ра Н. Гірянка передали ми в культурно-освітній відділ Військового Міністерства для його ствердження та потрібної для праці асигновки. Рівнож через проф. П. Холодного, тов. міністра освіти, з тим же звернулись ми і до Міністерства Освіти. Нам ходило про те, щоб обидва ці міністерства в порозумінні прийняли справу організації «Січей», як форму фізичного й морального виховання укр. молоді в Українській Республіці. В міністерствах цю справу було переведено скоро. Та скоро наступав страшний подія на фронті — договір Петрушевича з Дені-

кіним — і ціла державна справа терпить жакливий удар. Кам'янець займають поляки, хоча чекали тут скорше денікінців. Я мусів виступити з Кам'янця з своїм Кошем Охорони Республіканського ладу. Повертаю біля 10. січня 1920 р.

За цей час ті, що зоставались тут, а саме: проф. Й. Пеленський, д-р Когут, сотник Саввич та т. Остафійчук пильнували, щоб справа організації Січей не загинула зовсім, а тому перенесли свою увагу в ділянку найменш дражливою — шкільну. А для того надавались як найкраще «молоді січі», властиво, пластові організації, бо статут їх був випрацьований саме на основі Бейден-Повелла «*The Boys-Brigade*».

Поза святком Миколи, поза ялинкою та поза іншими культурними починами Січові Ради навіязують якнайширші зв'язки зі шкільною молоддю та її провідниками.

Весною 1920 р. я не раз, ідучи на свою працю в Укр. Університет, бачив біля гімназії молодь, що пильно муштрувалась то в дворі школи, а то й на вулиці біля школи. Раз, другий я пройшов, не звертаючи на те пильної уваги, уважавачи то за звичайну годину фізичних вправ. Але один раз, приглянувшись пильніше, я переконався, що то були вправи пластунів. Поінформовавшись в одного, другого пластуна, а далі й у провідника, я довідався, що маленькі гуртки пластунів є майже в кожній школі, тобто в двох гімназіях і в реальній школі, так в хлопцях, як і в дівочих.

Щоля того я пересвідчився в існуванні по тих школах то окремих пластунів-самітників, що зостались після розпаду гуртків, то — гуртків без провідників, а то й живих, діяльних організацій. Перезнакомившись з керівниками, ми домовились зійтися та організувати Пластову Раду. На нараду зійшлося чимало людей. Це була молодь, переважно студенти, що з пластовою роботою ознайомились у своїх школах, найбільше галичане. Це були панове Зазуляк, здається буквинець, Васильчук — студент наддніпрянець, п-і Кекешівна, галичанка, керівниця дитячого садку Т-ва Провісита в Кам'янці, п. Зборовець — навчитель Учительської семінарії по класу фізичного виховання і студент Фільц, галичанин. Ми й організували Головну Пластову Раду в такому складі: п. Зазуляк — голова пласт. Ради, п. Васильчук — керівник хлопчачих організацій, п-і Кекешівна — дівочих, п. Зборовець — скарбником і п. Фільц — секретарем. Мене вибрано почесним членом, як отамана Матері-Січі, і в склад Головної Ради я безпосередньо не увійшов. На цій же першій установчій нараді було ухвалено, що пластові організації підпорядковуються Січовій Команді «Матері Січі» з огляду на її традиційне існування, а де-що з огляду на матеріальні, а також політично-організаційні умови. Таким чином я став на чолі всіх спроб організаційної роботи пласту і січей у Кам'янці на Поділлі.

Почалась чорна, буденна праця. Головна Пластова Рада дуже пильно й точно збиралась на засідання, здається, раз на тиждень, переважно в будинках університетських. Голова бр. Зазуляк був зразковий пластун, незвичайно відданий пластовій роботі, досвідчений і пильний. Умів сам працювати, та умів і других заохотити до неї. Бр. Васильчук — зразковий провідник, як і сестра Кекешівна. Всі вони виявляли себе робітниками незрівняними, людьми твердої волі, непохитних переконань і знавцями свого діла. Мило було працювати в такім осередку. І робота дійсно йшла добре. Г. П. Рада скоро випрацювала план праці, правильники, збрала засоби і головне повела широку роботу по відновленню пластових гуртків та організувала майже по всіх школах курні. Сприяло нашій праці найбільше — відновлення нормальної праці по всіх школах. І не останньою причиною була координація тої праці в руках одного органу — Гол. Пластової Ради.

Проводилась шоденна організаційна і освітня робота по курнях. Логодилось до того чи іншого публічного виступу; до пластових ієстівів. Здорова конкуренція між курнями, змагання за краю підготовку вели праці вперед з подвійною енергією. Звичайно, нам багато дечого бракувало, по-перше відповідної літератури (на ціле місто був лише і примірник книжки О. Тисовського «Життя в Пласті»); по-друге, часу; по третє, волі, бо вся праця велась лише в мурах школи; а по четверте, засобів; каса наша складалась лише з членських внесків та добровільних датків.

Незабаром почалась праця і «молодих січей» — це в Духовній Семінарії, що нараховувала чоловік 30—40 та в Учительській Семінарії, де були окремі організації юнаків і юначок. Нарховували вони до 120 членів. Керівником «Молодих Січей» був бр. Зборовець. Тим часом у Кам'янці організувалась і військова юнацька школа. Перегляд наших сил, що мав бути певною демонстрацією української свідомості й організованості, намічено було виконати в день народного українського свята — 11 березня, в Шевченківський день.

Пласт у Берегові на Закарпатті.

Берегівський курінь ім. Івана Богуна це найстарша пластова частина на Закарпатті. Засновано його з ініціативи учнів гімназії Мороза, Друліта та Домбровського, при співучасті професорів А. Дідина, К. Заклинського та О. Кульчицького 1. IX. 1921 року. Жива ідея прийнялася, молодь гаряче кинулась до праці, і 17. V. 1931 Берегівський Пласт відсвяткував десятиліття свого існування, попередивши на рік другі старші куріні на Закарпатті. Ці перші 10 літ Берегівського Пласту можна згрубо розділити так: «5 літ розвою та 5 літ застою». Зразу після заложення праця пішла являю. В Пласті згуртувалася вся свідомо українська молодь гімназії. Вже в квітні 1923 р. повстає (заслугою Наталки Гавришуківни та Наталки Балвцької) дівочий гурток «Зозуля», що його незабаром, після засновання дівочого гуртка при горожанській школі, змінено в курінь. Також існує відділ водних пластунів «Чорноморці». Пластуни видавали літографований часопис з малюнками «Берегівський Пластун», мали власну крамничку з шкільними приладами та влаштовували щороку миколаївський вечір. Одбуваються спортивні змагання (футбол та інші) поміж пластовими курінями, при яких берегівці здобули першу нагороду між українськими закарпатськими пластунами — Срібного Вовка, яку тримають ще й досі. Пластуни організували самостійний табір у Бронці під веденням бр. К. Заклинського.

Між іншим мушу згадати театральну пластову діяльність — зокрема виставу комедії Спиридона Черкасенка «Грубий жених», присвяченої Берегівським пластунам. Песа пройшла з великим успіхом у присутності автора, що її примусило учасників уважно поставитися до її підготовки. Поета гаряче вітали.

Кульмінаційною точкою зросту Берегівського Пласту було свято 5-ліття 1926 р., що відбулося приблизно з такою програмою: 1. Промови та привітання (від Ужгородських пластунів Б. Аликевич, від Хустських К. Медвідь, від Празьких Олд-скавтів А. Шеретій т. и.). Брата К. Заклинського Союз Чеських Скавтів нагородив славкою заслуги. 2. Комічна інсценізація пластового табору. 3. Рігмічні вирази пластунок та спів пластового хору.

Після цієї пластової маніфестації молодь ще більше починає горнути до організації. Що неділі сотка української молоді стрункими рядами під звуки сурми (трубки) марширувала за місто. Та незабаром праця починає цілковито гальмуватися з незалежних від пластунів причин. Дирекція гімназії відбрала від пластунів домівку. Домівку цю зробили собі пластуни самі, відмуровавши власними руками частину гімназійного коридору. Про цю домівку писав скавмастер Л. Бачинський у журналі «Пластун», що її треба вважати за взір. Немає місця для сходни, нема праці. Пластове майно марнується по горнищах ріжних шкіл. Куліси та пластову бібліотеку розтирають. В гімназії (власиво в сутерені — Гляльній інтернату) дозволено провадити сходни, але в присутності когось з професорів. Пробували збиратися в народній та горожанській школі, та праця посувалася тяжко. Одною мрією пластунів стало: здобути хоч найменший власний куточок. Щороку давано тільки традиційне Миколаївське свято та влаштовувано коляди. (Гроші з коляди йшли на допомогівий фонд учнів гімназії).

В той час, як праця в других курінях провадилася нормально, Берегівський курінь був бездіяльний. Але Пласт не заник, не вмер. Тільки вичікував кращих умов. Перед своїм десятиліттям Берегівський Пласт ожив. Дня 17. V. 1931 Берегівські куріні відсвяткували гідно десятиліття свого існування при співучасті Мукачівських курінів та представників від інших відділів. Незабаром у Берегові вбудовано український Народний Дім, де пластуни дістали домівку та при потребі майже всі кімнати до диспозиції. З влчності пластуни «позичили» всю свою касу на сплачення Народного Дому. Та від того часу весь свій грошевий зиск з концертів та представлень віддають на покриття заборгованостей Народного Дому, що незабаром будуть зовсім вирівняні. Праця пішла добре; першим завданням було сягнути знову того рівня, що був у кращих літах.

Знову настала доба зросту. Весною 1932 р. Берегівські куріні (як і в 1931 р.) влаштували дводневний табір у пластовій резервації над рікою Боржавою. 6 травня 1932 12 членів взяли участь у пластовім святі в Хусті. 5. VI. 1932 біля 30 пластунів взяли знов участь у святі 10-ліття Мукачівського Пласту, де виступили з власною програмою, що дуже всім подобалась.

25. і 26. VI. 1932 вітали в себе братів та сестер з цілого Закарпаття, що

віхалися до Берегова на джемботі. Зібралось усіх до 500 душ, з того біля 270 українських пластунів. Літом минулого року 8 членів були в пластовому таборі в Солочині, де брат К. Заклинський був містокомандантом. Три члени склали там другий пластовий іспит та оден почесний.

Горлиця (А. Чернявська).

„Червона калина“.*)

Зацвіла в долині
Червона калина;
Ніби засміялась
Дівчина-дитина...

Т. Шевченко.

Калина, особливо червона калина, обтяжена кетягами в зеленому листі, дала надхнення для створення багатьох образів у народній поезії, образів переважно з сумовитим настроєм:

Ой горе, горе калині при долині,
А ще гірше сиротині на чужині.

(Нар. пісня).

Або інша:

Чи я в лузі не калина була?
Чи я в лузі не зелена була?
Взяли мене поламали
І в пучечки повязали —
Така доля моя,
Гірка доля моя!

Та не тільки в народній поезії, а також і в наших поетів служить калина матеріалом для створення поетичних образів. Прекрасний зразок втілення глибокого суму та відданості дає нам вивержаний в стилі народної поезії вірш Лесі Українки «Калина», який я дозволю собі навести майже в цілому:

Козак умирає, дівчинонька плаче:
«Візьмиж мене в сиру землю з собою, козаче!»
«Ой, колиж ти справді вірная дівчина,
Буде з тебе на могилі хороша калина:
Як упадуть роси на ранні покоси,
То не в мою домосину, а на твої коси...
А як стане сонце припикати, гріти —
Хай не вянуть моїх костей, тільки твої сити».
«Ой щож тобі, милий, з того за потіго,
Щоб я мала червоניתу серед мого лиха?
Ой щож тобі, милий, з того за відрода,
Щоб я мала процвітати, як мені досада?
Чи тож тобі стане миліш домовина,
Як я буду зеленіти, німа деревина?» —
«Ой так не затужить і рідная пенька,
Як ти, моя калинонько, моя жалібенька...»
Ой ще-ж над миленьким не зросла й травиця,
Як вже стала калиною мила жалібниця

Шуміла калина листом зелененьким:
Ой, щож то я німа стою над моїм миленьким?
Поки ніж не красе, — дерево не грає,
А хто вріже глибоченько, тому заснібає.
А хто вріже гілку, заграє в сонілку,
То той собі в серце пустиць калинову стрілку».

Часто калина не сама була предметом якогось суму, а виступає, як свідок сумної події.

Насипали край дороги
Дві могили в житі.

Посадили над козаком
Явір та ялику,
А в головах у дівчини
Червону калину.

(Т. Шевченко).

*Читано на пластовому ранку гуртка «Червона калина» 19. II. 1933 у Ржев-ниціях.

Червона калина самою своєю красою здобула певне призначення. В українських дівчат та молодих калина служить засобом прикраси. З калиною зв'язана така важлива подія в житті української дівчини, як весілля. При чім калина виступає, як новий символ — символ молоді дорослої дівчини.

*Ізсікли калиноньку, зрубали, —
Уже нашу дівоцьку звінчали.
Січана калинонька, січана —
Важеж наша Марусенька звінчана, (Чубинський).*

співають у весільній пісні. А в інших піснях:

*Хилися, калинонько, хилися, —
Не журися, невісточко, не журися;
Обламаєм калиноньку, заберемо дівчиноньку.*

Молода йде до шлюбу, уквітчана калиною, і калиною прибирають символічний весільний хліб — коровай. Та й у прикрасі помешкання наш нарід відводить калині не останнє місце. Нею прибирають образи, пінуючи її довготривалу красу, виладають у вікна, тощо.

Глибшого змісту набрав образ червоної калини у зв'язку з нашою визвольною боротьбою. Січові Стрільці взяли похиту червону калину за образ смутку й поставили її в наряд до образу поневоленої України. Липарі визвольної боротьби ставили своїм завданням звеселити засмучену Україну, і це завдання прекрасно втілено новітніми кобзарями в стрілецьких піснях. Особливо у широківідомій пісні:

*«Ой у лузі червона калина похилилася,
Чогось наша слава Україна зажурилася.
А ми ту червону калину підіймемо,
А ми нашу славу Україну розвеселемо.»*

Так червона калина стала новим символом боротьби за права свого народу, за його визволення, за власну державність.

Настала перерва в нашій визвольній боротьбі, і перед тим, хто боровся за свободу, стали нові завдання: зберегти пам'ять про поляглих товаришів, про героїські вчинки, та переховати саму традицію визвольної боротьби. І знов бачимо червону калину, бувшого учасника тої боротьби в новій ролі, в ролі сторожа пам'яті та традиції. Під цим символом йде збирання матеріалу. В журналі «Літопис Червоної Калини» та альманахах тоїж назви звичаються події визвольної боротьби, зберігаються для майбутніх поколінь імена героїв. А видавництво «Червоної Калини» творить спеціальну бібліотеку (улюблену нашою молоддю), що мусить бути засобом до виховання майбутніх борців.

І Український Пласт узяв був калину, як поглиблений символ краси, зафіксувавши його на своїм прапорі.

Вважаючи на завдання Пласту, — виховати поруч з любов'ю до природи, поруч з глибокою пошаною до наших народних звичаїв і традицій, поруч з приєднанням до вселюдських ідеалів ідею служити своєму народові та батьківщині, — наш гурток, згідно з пластовим звичаєм, прийняв для себе назву «Червона Калина», шануючи цим з нею зв'язаний образ України та пам'ять героїв вивольної боротьби.

Преса про Український Пласт за 1932 рік.

Свобода, Нью Йорк, чч. 72, 76, 88, 90, 120, 126, 131, 155, 157, 167, 197, 213, 214, 215, 229, 239, 241.

Український Голос, Вінніпег, чч. 7, 8, 19, 20.

Вогні, Львів, чч. 1, 2, 3, 4, 5—6, 20, 21, 22.

Діло, Львів, чч. 32, 33, 34, 45, 65.

Новий Час, Львів, чч. 33, 34, 48, 52, 63, 150, 167, 169, 180, 215.

Молоді Робітники, Львів, чч. 3, 8—9.

Час, Чернівці, чч. 983, 985, 987, 1006, 1023, 1117, 1118, 1196.

Тризуб, Париж, чч. 6, 15, 32, 36, 40, 42, 50.

Слово Народу, Пряшів, чч. 5, 9.

Українське Слово, Ужгород, чч. 8, 12, 19, 20, 21.

Рідна Школа, Львів, чч. 17—18.

Пчілка, Ужгород, чч. 1—2, 6, 9, 10.

Український Філателіст, Відень, чч. 1—2.
Америка, Філадельфія, чч. 91, 112, 115, 136.

Вільні статті: 20-ліття Українського Пласту на рідних землях України, Федір Луців (Свобода, Нью Йорк, ч. 72).

Значіння Пласту для України, Д. Козіцький (Свобода, Нью Йорк, ч. 76; Український Голос, Вінніпег, ч. 7; Час, Чернівці, ч. 983).

Пластуні до непластунів, М. Ваганський (Свобода, Нью Йорк, ч. 88).

Свято 20-ліття Українського Пласту, Полтавка (Свобода, Нью Йорк, ч. 90; Пчілка, Ужгород, ч. 6).

У 20-ліття Українського Пласту, Володимир Яцишин (Свобода, Нью Йорк, ч. 120—122; Український Голос, Вінніпег, 19—20; Свобода, Нью Йорк, ч. 155, Чорний Вуж).

У пластовому таборі, В. Яцишин-Нитка (Свобода, Нью Йорк, чч. 213—215; Америка, Філадельфія, чч. 112—115; Укр. Голос, Вінніпег).

Українська пластушка в пластовій інструкторській школі на Словацьщині, Полтавка (Свобода, Нью Йорк, ч. 239; Час, Чернівці, ч. 1117—1118; Тризуб, ч. 36).

Свідками культурних націй, Нитка з «Бурлак» (Український Голос, Вінніпег, ч. 8).

Виступ укр. пластунів у Югославії (Новий Час, Львів, ч. 150).

З життя Українського Пласту на чужині за минулий рік, Полтавка (Новий Час, Львів, ч. 48; Час, Чернівці, ч. 985 і 987; Дніпро, Філадельфія, ч. 23; Тризуб, Париж, ч. 40, Пластун).

Українські пластуни на югославянському Джемборі в Загребі, О. С. (Тризуб, ч. 32 і 42, Полтавка).

Пластові життя в таборі в Солочині коло Сваляви, Сеньор-Пластун «Орел» Г.-Д.) (Українське Слово, Ужгород, ч. 8).

Український Пласт дома та на чужині (пластова вистава на святі 20-ліття Укр. Пласту в Празі), Скоб (Свобода, Нью Йорк, ч. 126; Тризуб, Париж, ч. 15; Укр. Голос, Вінніпег, ч. 20).

З'їзд українських пластунів, Скоб (Час, Чернівці, ч. 1196; Тризуб, Париж, ч. 50).

Skaut Junák, Прага. Ч. 8, «Oslava 20letí ukrajinského skautingu», — з фотографією свята.

Vůdce, Прага. Ч. 8, «Ukrajinský skauting».

Der Tag, Берлін. 25. II. 1932, «Der Kampf der jungen Ukrainer».

Зібрала Волошка.

З ЖИТТЯ СУПЕ.

IV. Загальний З'їзд Союзу Українських Пластунів Емігрантів 27. листопада 1932. Докладний звіт про з'їзд див. «Вісти СУПЕ», ч. 16 (за грудень 1932). З'їзд схвалив Пластовий закон та пл. присягу в новій редакції. Пластовий закон СУПЕ: 1. Пластун словний. 2. Пластун вірний сиї своїй Батьківщині й гідний сиї свого народу. 3. Пластун користний і радо всім помагає. 4. Пластун приятель усім і брат інших пластунів. 5. Пластун поводиться все чемно та по-лицарськи. 6. Пластун приятель творин та рости. 7. Пластун безоглядно карний. 8. Пластун усе доброї думки та веселий. 9. Пластун ошадний. 10. Пластун чистий у думках, мові та вчинках. Текст Пластової присяги СУПЕ: Присягаю на свою честь, що: 1. Любитиму свою Батьківщину, свій нарід і в кожному часі їм буду служити. 2. Душею й тілом буду завжди готов помагати ближньому. 3. Буду поводиться згідно з Пластовим законом.

Пластовий ранок у Ржевніцях. 1. Гурток Юначок «Червона Калина» у Ржевніцях улаштував 19. II. 1933 спільно з 2. Курінем Юначків ім. Б. Хмельницького пластовий літературно-вокальний ранок. Вступне слово сказав бр. Тигр, голова «Пластпрятю». Програма була така: реферати бр. Гурвінка про Пласт, с. Мишки про Джемборі та с. Горлиці «Червона калина»; декламації с. Жабки та бр. Лети-вітра; спів — соло с. Мухи та дует сс. Мухи й Мишки «Лемківські пісні» (записані самими пластунами підчас літнього походу на Лемківщині). Вкінці жива гумористична газета «Оса». Ранок пройшов з великим успіхом. Реферати вислухано з увагою і зацікавленням. Найбільший успіх мали лемківські пісні, а «Оса» викликала багато сміху й дуже влучно закінчила офіційну частину ранку. Потім йшли вільні пластові забави. Ранок зібрав багато присутніх. Серед них багато гостей старшого громадянства, директор укр. гімназії у Ржевніцях та заступники місцевого чеського Пласту.

УЧАСНИКИ Й ГОСТІ НА ПЛАСТОВОМУ РАНКУ ГУРТКА «ЧЕРВОНА КАЛИНА»
19. II. 1933. В РЖЕВНИЦЯХ. Світлиця проф. В. Січинський.

Зв'язок новиків у Братиславі. 7. січня 1933 відбулася тут ялинка з приятельським вечером. Свято мало великий успіх. Хоч на ялинку і не вдалося стягнути всіх українських дітей у Братиславі, все ж ті, що були, мали велику радість як із самого свята, так і з дарунків а особливо з книжечок, що Команда Союзу Українських Пластунів-Емігрантів у Празі надіслала спеціально для цієї ялинки. Багато батьків, що були присутні з своїми дітьми, просили букварів, але ми на жаль не мали. Половина дітей не вміє а ні говорити по українському, всеж охоче вчилися співати українських колядок, деякі декламували, а вже всі до одного були захоплені українським танком, і зараз же самі хотіли вчитись танцювати. Програм свята виконували виключно діти: співав колядки дитячий хор з фортепианним супроводом, були й соля, хоч б й отцієї маленької п'ятилітньої Оксанки Бризгунівни, декламації, танок і дитячі гри під ялинкою. Тимчасом розділювано подарунки. Як добре себе діти почували, свідчить те, що ніхто не хотів іти додому, коли відбили поліційну годину, а ялинка була вже від 5 год. дня. За гарну підготовку діточого свята з програмою треба спеціально дякувати панству д-р Бризгунам, далі паням Яковинцевій, Неадеймпінозі, Неверлям та панні Псінячевській. Під ялинкою зложився під кінець зв'язок новиків під веденням пані д-р Л. Бризгунівної та бр. В. Петровського з Х. Курія Старших Пластунів ім. Петра Дорошенка в Братиславі. Після ялинки Пласт у Братиславі утворив при Просвіті українську школу, поділивши всіх дітей щодо віку на три групи. Школою зайнявся бр. В. Петровський, а до помочі йому зголосилася д-р Лідія Красновська, білорусинка, що скінчила в Празі Український Педагогічний Інститут. Секретаріат СУНЕ вислав для школи куріневі у Братиславі букварі, читанки, історію, географію, арифметику та різні дитячі книжки. II.

IV. К. Ст. Пл.-ок ім. О. Кобиланської в Празі, 13 чл.: 1 розвідниця, 12 учасниць. Сходина відбували спільно з III. К. Ст. Пл. ім. О. Вахнянина. Окремо були сходи пам'яті О. Басарабової з відчитом с. курінної та декламаціями. Вкінці на сходинах брав участь бр. Командант. С. О. Сірополько відновила працю з зв'язком новиків у Празі та провадить курс ритмічної гімнастики для старших пластунок. Помешкання дало місто Прага на прохання Укр. Педагогічного Т-ва.

XIII. Курінь Ст. Пл. «22. Січня» у Відні, 9 чл.: 2 розв., 7 прих. Члени Курія готуються до пл. іспиту та до записування. Курінь має курс німецької мови під проводом професора-германіста. Курінь провадить шкільку для українських дітей, а на кінець березня готував Шевченківське свято. Організуються нові пластові частини з гімназистів та з т. зв. ремісників, є можливість зорганізувати дівочу пл. частину та зв'язок новиків.

XI. К. Ст. Пл. ім. Ф. Черника, Грац, Австрія. Курінь наш заснований у червні 1932 р., але тому, що незабаром почалися літні ферії, дієна пластова праця розпочалася аж з початком нового шкільного року. Відбуваємо періодично сходи, на які відчитуємо реферати з дискусіями, переводимо гуртки на

різні теми та в разі гарної погоди йдемо в доколицьні гори, щоб пригладати присмак дієного пластування. Розпалюємо ватру та довкола неї починаємо пластові герці. Згадуємо минулі, краці часи, згадуємо подібні ватри по таборах і прогуляках та, скріплені на душі, вертаємо в місто... «Ми сонця ясного діти»... гордо лунає наш спів, та якимось дивно звучить серед диких австрійських Альп. Певно перший раз почули вільну пісню українських пластунок. Та не час роздумувати, бо нам «пора стати в ряд, стяг пластовий підіймати» і даліше невпинно працювати для добра України та нашого Уряду!

III. К. Ст. Пл. ім. О. Вахнянина у Празі. Курінь ст. пл. своб. інж. Е. Кульчицький, 21 членів. Звичайні сходи курія відбувалися майже щотижня спільно з IV. К. Ст. Пл.-ок ім. О. Кобиланської. По сходинах курінів відбувалися сходи таборового гуртка. Обговорено цілий ряд справ, напр. джемборі, літні табори, Пласт на Закарпатті, пластові проби та инше. 22. січня були спільні святинні сходи. Курінь інж. Е. Кульчицький подав доповідь про українську справу й світові події зперед 15 літ, а член Команди СУНЕ О. Семчишин говорив про значіння 22. січня для України. Бр. Командант промовляв про визвольні змагання України та про заповіті 22. січня в світі пластових ідеалів, підкреслюючи вкінці загальний для всіх без винятку обов'язок невпинної, запонадливої, солідарної праці для рідного народу. Зі свята вислано привіт новозаснованому відділові СУНЕ у Відні, що має назву «Курінь 22. Січня». Між учасниками свята переведено збірку на будову Українського дому в Празі для Музею Визвольної Боротьби України. 26. лютого на спільних сходинах з участю гостей з поміж студентства українців з Канади п. П. Лазарович, що перебуває на студіях українознавства в Празі, зробив відчит про українську працю в Канаді (колонізаційну, загально-культурну і націон.-просвітню). 12. березня на спільних сходинах бр. Д. Блажейовський прочитав реферат про Президента ЧСР Т. Г. Масарика з нагоди 83-ліття з дня народження Президента. На цих же сходинах бр. Командант мав доповідь на тему: «Дисципліна в Пласті» (Пласт і військо, Пласт і політика).

ПЛАСТУНИ НА УКРАЇНСЬКИХ МОГИЛАХ У ПРАЗІ 1. ЛИСТОПАДУ 1932.
Світлиця Л. Янушевич.

5. Курінь Ст. Пл. «Бурлаки» в Брні, членів 17 (6 розвідників, 9 учасників і 2 прихильники). Курінь відбув 2 сходи і Куріньну Радю для 18. II. 1933. На програму Ради були між иншим: інформаційний реферат в чеській мові для гостей-чужинців «Розвій Укр. Пласту й його завдання», біжучі справи (джемборі, стрічі й зв'язки з чеськими клубами), привіти делегатів чеських клубів й окружного Команданта д-ра Черного й инш. Курінь поділено на 3 гуртки, що одно-

часно сповнювали роль певного рода референтур (наприклад: діточа, джемборі, пласт, зміни та інші). Сходини кожного з гуртків відбувалися що-тижня й на них побіч пластового вишкоду порушувалося біжучі справи куриня, проекти й способ їхнього переведення в життя. 4. III. ц. р. куринь відсвяткував річницю Крут. Зорганізовано 4 гуртки стрілецьких дітей і на їхніх сходинах у першу чергу звертається увагу на національне виховання. Від часу до часу відбуваються спільні сходини всіх діточих гуртків, що зв'язані з діточими забавами й є рівночасно змаганнями між поодинокими гуртками. З діточих свят підготовано свято св. Миколи, ялинку й діточу вечірку. Програми виповнювали діточі коляди, інші пісні, національні танці, декламації й гри. 27. III. ц. р. куринь підготував цілоденну прогульку, в якій взяли участь і нечлени куриня. В гуртках проводяться курси: музики, картографії, стенографії, ведеться збірка на фонд джемборі. Куринь брав участь у громадському житті (академії, свята, концерти), чи то в організованій формі, чи як поодинокі члени в інших організаціях. Готує свято весни (на початок травня) з ширшою програмою (реферати, ритмічні вирази, танці, пісні й інші.), зв'язане з нічною прогулькою і іменюванням учасників. Плянує кілька пластових прогульок, стрічу з чеськ. пластунами й двотижневий діточий табір (кінець червня) під Врнем, що буде на віір табору новиків.

Пластпріят у Празі. 6. лютого ц. р. відбулися річні загальні збори. Ухвалено й надалі помагати Укр. Пластові в його праці та прилюдних виступах, спеціально що до джемборі, вечорів, то-що.

Пластпріят у Ржевничах. 26. лютого та 12. березня ц. р. відбувалися в Ржевничах загальні збори. Голова Пластпріяту — д-р П. Богацький зробив доповідь на тему: «Основні принципи пластового виховання». Обрано нову управу: голова — д-р П. Богацький, члени: проф. А. Чернявський та проф. І. Палівода.

КУРИНЬ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ при Українській Гімназії в Ржевничах.

Куринь почав свою працю 5. III. 1933 і має 18 членок (3 гуртки: «Окитальці», «Чайка» та «Ластівка») та ще два гуртки жабенят (15 душ) з учениць 1. і 2. класів. Куриня — с. Н. Опшуківна, що веде також один гурток жабенят; другий гурток веде с. А. Лисянська. 2. квітня куринь улаштував святоточу академію на честь своєї патронки з виставкою праць пластунок. На сцені був прикрашений укр. прапором портрет Л. Українки, праця п. А. Лисянської. Коло портрету — почесна варта. На початку було урочисте вручення куринного прапору с. Я. Тимофіївій. Далі йшли виступи пластунок: ритмічні вирази, співні, декламації, укр. танці. Академія мала успіх. З зібраних кч. 163.90 покрито всі витрати та ще 30 кч. куринь пожертвував на допоміжний комітет при гімназії, а 10 кч. на будову Укр. Дому в Празі. Загальну увагу звернув на себе цікавий «Пластовий Діалог», написаний для цього свята.

Пласт на Закарпатті.

(Редакція просить присилати їй стало відомости про Пласт на Закарпатті).

Рахів. Кіш — 8 куринів, кошовий Яків Шепель, фаховий учитель; 25. хлоп'ячий куринь ім. Й. Пешена, 16 членів, куриний Яків Шепель фаховий учитель; 32. хлоп'ячий куринь ім. Івана Мазени, 15 чл., куриний Ю. Боршоп-Кум'ятський, фаховий учитель горож. школи; 26. дівочий куринь ім. Маріїні Підгірянки, 26 чл., куриня О. Меґелова, фахова учителька; Куринь старших пластунів, 14 чл., куриний М. Меґела (заступник окружного звігодавця), фаховий учитель; два зв'язки воченят, два зв'язки лисичок, разом 97 членів, провідниці О. Воронівна, И. Чоповічівна. Разом 168 пластунів (-ок), з провідниці, з провідниці (бр. О. Галос на відпустці). Пласт відновив у березні 1932 бр. Шепель. Половина пластунів має перший пластовий іспит, решта готується. Частина готується до другого пластового іспиту, що будуть складати весною. На весну проєктують окружне пластове свято.

Великий Бичків. 2 курині — 92 членів. Збірний провідник В. Петрицький, директор Горожанської школи. 1) 23. хлоп'ячий куринь ім. Михайла Драгоманова, 22 чл. (плюс 25 воченят), куриня Сеня Бойчук, учин.; 2) 24. дівочий куринь ім. Марії Підгірянки, 21 чл. (плюс 24 лисички), куриня Миколая Божук, фахова учителька.

Ясіня. Збір — 3 курині, 46 чл.: 1) хлоп'ячий куринь, 17 чл., провідник Г. Дубик, директор горожанської школи; 2) хлоп'ячий куринь, 17 чл., куриний д-р Ст. Масенко; 3) дівочий куринь, 12 чл.

Мукачеве (і округ). 7 куринів — 185 членів, збірний провідник інж. Л. Ромашок. 1) 10. дівочий куринь ім. Петра Дорошенка, 26 чл., плюс 4 лисички; куриня С. Мадярівна. 2) 3. хлоп'ячий куринь ім. О. Вахнянина, 66 чл., і три воченят; провідник І. Гедеш. 3) *В Підгір'ях:* хлоп'ячий куринь ім. Івана Мазени, 15 членів і 4 воченят; куриний Е. Телінтер. 4) *У Кольчани:* хлоп'ячий куринь ім. О. Тисовського, 10 чл. і 12 воченят; куриний Ю. Курець. 5) дівочий куринь, 7 членів і 5 лисичок; куриня М. Оленушиниць. 6) *У Кузьмичі:* хлоп'ячий куринь ім. Івана Богуна, 15 чл. і 18 воченят; куриний М. Кншгулянець. 7) *В Страбичові:* хлоп'ячий куринь ім. гетьмана Сагайдачного; куриний Д. Остапчук.

У Мукачеві організуються зв'язки воченят і лисичок при народній школі, приблизно по 30—40 членів. Вже проводяться сходини і праця йде добре. Далі мають відновити куринь імені Павловича при горожанській школі, де він замиє кілька літ тому за браком провідника. З важливіших пластових підприємств на протязі цього року була Союзова Академія (українських, мадярських та жидівських пластунів), що пройшла з величезним успіхом. Пластуни нетерпляче чекають весни, коли зможуть одбувати одноднівні табори. В половині березня відбувається перший пластовий іспит.

На жаль, серед дорослих мало хто розуміє вагу пластового виховання, і тому вся праця лежить на де-кількох особах.

Берегово. Усіх членів 212. При гімназії 82, при горожанській школі 70, при народній — 60. З того 143 пластунів та 69 пластунок. Вожд проф. С. Ляшевич, його заступник проф. К. Заклинський, окружний звігодавець — інспектор Іван Гриць. 1) 8. хлоп'ячий куринь ім. Івана Богуна 68 чл., куриний Іван Цегла, 7 гуртків; 2) 9. дівочий куринь ім. Олени Пчілки 14 чл., куриня Ліда Манжула (обидва при гімназії); 3) хлоп'ячий куринь ім. Пилипа Орлика, 25 чл. куриний Василь Кузьмич; 4) дівочий куринь ім. Лесі Українки, 45 чл., куриня Ярослава Свободівна (обидва при горожанській школі); 5) хлоп'ячий зв'язок воченят, 30 членів; 6) дівочий зв'язок лисичок, 30 чл. (обидва при народній школі), провідник бр. Савчук.

При Пласті існує Пластова Рада (щось на віір «Пластпріяту», але членів вибірають самі пластуни). Також мають свій пластовий хор.

У курині ім. Івана Богуна: 35 пластунів мають перший іспит, 2 — другий. У курині ім. Олени Пчілки є 8 членів з першим пластовим іспитом, 1 — з другим. При куринях є санітарний гурток та гурток спортовців, що має репрезентувати Пласт на спортових змаганнях. У жовтні пластуни з гімназії (брат Кузьмич) заложили Пласт при горожанській школі. А 18. листопаду 1932 бр. Савчук заложив Пласт при народній школі.

В осені 20 березівських пластунів їздило на З'їзд до Королева над Тисою, де дали свої точки до загальної програми. 28. жовтня пластуни з гімназії виступали на академії в гімназії. А пластуни з горожанської школи на міській академії. Пізніше пластуни їздили й виступали на Гунійді-Хутір, де є наші пла-